

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 20ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1972

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Π. Ι. Μπρατσιώτης**, παρουσιάζων τὸν πανηγυρικὸν τόμον τῆς 1400ετηρίδος τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ, λέγει τὰ ἑξῆς:

«Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν βραχεῖαν ἔκθεσίν μου περὶ τοῦ κατατεθέντος εἰς αὐτὴν ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΥ ΤΟΜΟΥ ἐκδοθέντος τὸ 1971 ἐπὶ τῇ 1400ῇ Ἀμφιετηρίδι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Σινᾶ, ὑπὸ τοῦ Σ. Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ κ. Γρηγορίου τοῦ Β' καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γερασίμου Κονιδάρη ἐκ σελίδων 567.

Τὸ Ὅρος Σινᾶ ὡς καὶ ἡ φερώνυμος ἔρημος συνδέονται στενῶς, κατὰ πρῶτον μὲν καὶ κύριον λόγον, μετὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Ἐξόδου ΙΘ', 1 κ. ἑξ.), ὡς καὶ τῆς Καινῆς (Γαλάτ. Δ', 24), διὰ μέσου δὲ τούτων καὶ μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν στηριζομένης ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας, ὡς ὁ τόπος παρὰ τὸν ὁποῖον κατὰ τὴν βιβλικὴν παράδοσιν παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἕξ Αἰγύπτου ἔξελθόντα καὶ εἰς τὴν πάτριον Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας ἐπιστρέφοντα Ἰσραὴλ ἡ ἱερὰ νομοθεσία διὰ μέσου τοῦ Μωϋσέως, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ ὄνομα συνήθως φέρει. Πλησίον δὲ τοῦ Ὅρους τούτου ἰδρύθη μερίμνη τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α' κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Θεοτόκου, βραδύτερον δέ, τῆς ἐκεῖ ἀνακομισθείσης σοροῦ τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης. Τοῦ μνημονευθέντος τόμου προτάσσονται καλλιτεχνικαὶ φωτοτυπιαί, ἀφ' ἑνὸς τῆς ἀπόψεως τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ κατὰ τὸν 6ον καὶ τὸν 18ον αἰῶνα καὶ τῶν εἰκόνων τοῦ πρὸ ὀλίγων ἑτῶν ἀποβιώσαντος ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Πορφυρίου τοῦ Γ' καί, ἀφ' ἑτέρου, τοῦ σημερινοῦ Ἀρχιεπισκόπου αὐτῆς. Ἐφεξῆς δὲ ἐπακολουθεῖ τὸ περιεχόμενον τοῦ τόμου τούτου διαιρούμενον ὑπὸ τοῦ ἐκδότου εἰς τρία κύρια μέρη. Ἐκ τούτων τὸ Α' μέρος (σελ. Ζ' - ΡΛΕ') περιέχει πρόλογον τοῦ νῦν Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ, Σεβ. Γρηγορίου τοῦ Β', ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σύντομος Ἱστορία τῆς Μονῆς (σελ. ΙΔ' - ΚΒ'), μεθ' ἧς ἐπακολουθεῖ ἔκθεσις τοῦ λαλοῦντος περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν

τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Λευψίας καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Κ. Tischendorf ἀνευρεθέντος ἐν τῇ ἐν λόγῳ Μονῇ μεγαλογραμμάτου Σιναϊτικοῦ Κώδικος τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἄλλων ἀρχαιοτάτων ἱερῶν κειμένων, κώδικος λογιζομένου ὡς ἑνὸς τῶν σπουδαιότερων τοῦ εἴδους του, ὅστις προσφερθεῖς ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω καθηγητοῦ εἰς τὸν τότε Τσάρον τῆς Ρωσίας ἐποποθετήθη κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Πετρουπόλεως, μετὰ δὲ τὴν μεταπολίτευσιν ἐπωλήθη εἰς τὸ Βρεταννικὸν Μουσεῖον ἀντὶ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν, ὅπου καὶ εὐρίσκεται μέχρι σήμερον. Ἐπακολουθεῖ ἄρθρον τῆς κ. Μαρίας Γ. Σωτηρίου, τοῦ ἀοιδίμου Καθηγητοῦ τῆς Χριστ. Ἀρχαιολογίας καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ περὶ τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΘΟΥΣ, περισπουδάστου βυζαντινῆς εἰκόνης τῆς Μονῆς Σινᾶ μετὰ παραθέσεως πέντε βυζαντινῶν εἰκόνων τῆς αὐτῆς Μονῆς, ὡς καὶ γαλλικῆς περιλήψεως (σελ. ΚΖ' - ΜΖ'). Ἐπεται ἄρθρον τοῦ ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν Κ. Δ. Μερτζίου περὶ ἐπεισοδίου μεταξὺ τοῦ Μετοχίου τῶν ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης Σιναϊτῶν καὶ τῶν αὐτόθι Λατίνων καὶ δὴ καὶ τοῦ Λατίνου Ἀρχιεπισκόπου Alawize Grimani διὰ λόγους ἐνδιαθήκου κληρονομίας τοῦ εὐγενοῦς Ἐνετοῦ Θωμᾶ Κοσσερίνη ὑπὲρ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Σινᾶ, κληρονομίας ἀμφισβητηθείσης ὑπὸ τῶν ἐν Κρήτῃ Λατίνων καὶ δὴ καὶ τοῦ προμνημονευθέντος Ἀρχιεπισκόπου πρὸς ὄφελος τῶν Λατίνων Δομινικανῶν Μοναχῶν (σελ. ΜΓ' - ΟΗ'). Ἐπονται ἕτερα ἄρθρα τοῦ Γ. Δ. Μεταλληνοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνέκδοτον δημῶδες Μαρτύριον τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης» (σελ. ΟΘ' - ΡΗ'), ὡς καὶ τοῦ Π. Γ. Φούγια περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ ὡς κέντρου Παγγρηστιανικῆς θρησκευτικῆς λατρείας καὶ τῶν περιπετειῶν αὐτῆς διὰ μέσου τῆς Ἱστορίας (σελ. ΡΘ' - ΡΛΔ) ἔτι δὲ καὶ τῆς Μαρίας Θεοχάρη περὶ Ἀντιμνησίων ἐκ τοῦ Σκευοφυλακείου τῆς Μονῆς Σινᾶ μετὰ διαφόρων εἰκόνων αὐτῶν, μεθ' ἃ ἐπακολουθεῖ σειρὰ καλλιτεχνικῶν φωτοτυπιῶν εἰκόνων παλαιῶν Ἀντιμνησίων (ΡΛΕ' - ΡΝΒ').

Τὸ Β' μέρος (σελ. 1 - 406) περιέχει ἄρθρα τοῦ κ. Γερασίμου Κονιδάρη Περὶ τοῦ τριαδικοῦ καὶ χριστολογικοῦ δόγματος τῶν τεσσάρων πρώτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων (σελ. 1 - 12) ὡς καὶ περὶ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς κατὰ τὴν τρίτην αὐτῆς ἐποχὴν 1919 - 1969, (σελ. 13 - 120), καὶ ἐν συνεχείᾳ βραχὺ μὲν, ἀλλ' ἀξιόλογον ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ Βασιλείου Βέλλα περὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν εἰς Παλαιστίνην εἰσβαλόντων Ἰσραηλιτῶν (σελ. 121 - 128), τοῦ Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου Περὶ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου (σελ. 215 - 218) καὶ τοῦ κ. Α. Θεοδώρου Περὶ βιβλίου τοῦ Ψευδοῦππολύτου «De consumptione mundi. Διδασκαλία ἀρχαιολογικῇ (σελ. 219 - 238)», ὡς καὶ τοῦ καθηγητοῦ Ἀθανασίου Χαστούπη Περὶ τοῦ Ἀσματος τῶν Ἀσμάτων (σελ. 239 - 264),

τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φαρμακολογίας κ. Π. Γ. Κρητικοῦ καὶ τῆς κ. Στέλλας Παπαδάκη ὑπὸ τὸν τίτλον Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Φαρμακευτικῆς τῶν Βυζαντινῶν, (σελ. 265 - 332), τοῦ Μητροπολίτου Μεσημβρίας Ἑμμανουὴλ Περὶ Γρηγορίου τοῦ ΣΤ' καὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος (σελ. 333 - 352), τοῦ Μητροπολίτου Τρανουπόλεως Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου «Σκέψεις περὶ τῶν σχέσεων Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν μετὰ τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ» (σελ. 353 - 370), τοῦ καθηγητοῦ Εὐαγγέλου Θεοδώρου Περὶ τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας ὡς φορέως τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ ἰδεώδους (σελ. 371 - 376) καὶ τοῦ Β. Π. Στογιάννου Περὶ Χρηστομαθείας ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Ἀγίου Ἰγνατίου (σελ. 389 - 403).

Ἐν δὲ τῷ Γ' μέρει (σελ. 407 - 531) περιέχονται Ἀπομνημονεύματα τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ Πορφυρίου Β' (σελ. 407 - 443) καὶ Πεπραγμένα ἀπὸ τοῦ 1913 μέχρι 1919, ὡς καὶ ταξίδιον εἰς Ρωσίαν (1914) (σελ. 444 - 531) καὶ ἀκολούθως Ἐκθεσις τοῦ νῦν Ἀρχιεπισκόπου Γρηγορίου Β' Περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ καθορισμοῦ τῶν εἰκόνων τῆς Μονῆς Σινᾶ (σελ. 455 - 496) καὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἄρθρον περὶ τοῦ Σινᾶ (σελ. 499 - 500) καὶ Ἱστορία τοῦ ἐν Σινᾷ ἡλιοσκοπείου (σελ. 501 - 555), ὡς καὶ τοῦ Προπρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Δ. Ι. Δεληβάνη, Περὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀποστολῆς τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ (507 - 511). Ἐπεταὶ ὁ Ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ νῦν Ἀρχιεπισκόπου (513 - 515) καὶ ἀντιφώνησις τοῦ Οἰκονόμου τῆς Ι. Μονῆς, Ἀρχιμανδρίτου Νεοφύτου, ἐκ μέρους τῶν ἐν Σινᾷ πατέρων (σελ. 516). Ἐφεξῆς δὲ παρατίθενται ἔγγραφα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἀπόφασιν Περὶ ἐκδόσεως τοῦ παρόντος τόμου. Ἐπεταὶ τοῦ κ. Σπ. Δ. Κοντογιάννη Γενικὴ βιβλιογραφία περὶ τοῦ ὅρους Σινᾶ (σελ. 537 - 566), μεθ' ὃ ἐπακολουθεῖ πίναξ τῶν περιεχομένων τοῦ τόμου (σελ. 967).

Εὐκταία θὰ ᾔτο ἢ ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ μνεῖα ὁμοῦ μετὰ τῶν πολλαπλῶν καὶ πολυτίμων ὑπηρεσιῶν τῆς σπουδαιότητος ταύτης Μονῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἰδιαίτερος τὴν Ἑλληνικὴν καὶ δὴ καὶ εἰς τὸν καθ' ὅλου πολιτισμὸν καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς διατηρηθέντων πολυτιμοτάτων πνευματικῶν θησαυρῶν. Τέλος, ἃς ἐπιτραπῇ εἰς τὸν λαοῦντα ἢ ἔκφρασις εὐχῆς ἀφ' ἑνὸς περὶ ἐκδόσεως εἰδικοῦ τόμου τῇ φροντίδι καὶ ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀφιερωμένου ὅχι μόνον εἰς τὴν Ἱστορίαν καὶ τὰς καθ' ὅλου ὑπηρεσίας τοῦ μετὰ τοὺς Ἀγίους Τόπους εὐστόχως χαρακτηρισθέντος «ὡς τοῦ σπουδαιότατου Προσκυνήματος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς πολυτίμους πνευματικούς θησαυροὺς αὐτοῦ», ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν ἀπαρίθμησην τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν τοὺς ὁποίους ἔχει αὕτη προσφέρει εἰς τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ εἰς τὸν καθ' ὅλου πολιτισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς εὐχῆς περὶ ἀπονομῆς ὑπὸ τῆς Ἀκα-

δημίας Ἀθηνῶν εἰς τὴν γεγρανὲν ταύτην Μονὴν ἀνωτάτης τιμητικῆς διακρίσεως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 1400ῆς ἀμφιετηρίδος αὐτῆς».

★

Λαμβάνων ἐν συνεχείᾳ τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. **Γρ. Κασιμάτης**, λέγει τὰ ἑξῆς :

«Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὸν σεβαστὸν συνάδελφον κύριον Μπρατσιώτην διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ τιμητικοῦ ἀναμνηστικοῦ τόμου ἐπὶ τῇ 1400ῇ ἀμφιετηρίδι τῆς περιουσίῳ Μονῆς τοῦ Θεοβαδίστου Ὁρους Σινᾶ.

Ἄλλὰ καὶ συγχαίρομεν τοὺς συντελεστάς εἰς τὴν προπαρασκευήν, τὴν σύνταξιν καὶ τὴν ἔκδοσίν του καὶ ἰδίᾳ τὸν καθηγητὴν κ. Γερ. Κονιδάρην, κατ' ἐξοχὴν μοχθήσαντα διὰ τὸ ἔργον.

Πέραν ὅμως καὶ τῶν εὐχαριστιῶν καὶ τῶν συγχαρητηρίων ἀναμνησκόμεθα τῆς Μονῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὡς ἔργου ἔθνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ, συνθέσαντος ἐπὶ 1400 ἔτη τὸν Ἑλληνισμόν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν διὰ τῆς μορφώσεως ποὺ ἀποτελεῖ τὸν βασικὸν κρῖνον τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἰσαμίλλων διὰ τοὺς Ἑλλήνας ἰδανικῶν, τὰ ὅποια διετήρησεν ἡ Μονὴ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς ἀναμενούσης ἑθνικῆς διασπορᾶς.

Ἡ Τάξις τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν πρόκειται νὰ συζητήσῃ πρόταςιν τοῦ κ. Γεν. Γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας περὶ ἀπονομῆς βραβείου εἰς τὴν Μονὴν Σινᾶ κατὰ τὴν προσεχῇ 21ῃν Μαρτίου διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ ὁ Πανελλήνιος αἶνος πρὸς τὸ ἔργον τῆς».
